

Ajuntament
de la vila d'Àger

Memòria actuacions silvícoles en el marc del projecte PREPAST

JULIOL 2025

Contingut

1.-Antecedents	3
1.1.-Justificació	3
1.2.-Actuacions prèvies.....	3
1.2.1.-Les Aspres	4
1.2.2.-Portell	4
2.- Objecte del projecte.....	5
2.1.-Situació i accessos	6
2.1.2.-les Aspres.....	6
2.1.2.- El Portell.....	6
2.2.-Finalitats perseguides	7
2.3.- Titularitat des terrenys.....	8
3.1.- Descripció dels treballs	8
3.1.1.- Portell	9
3.1.2.- Les Aspres	14
3.2.- Seguiment, control de la seguretat i salut de l'obra	17
3.3.- Procediment.....	17
4.- Condicionants econòmics.....	17
5.- Justificació de les àrees seleccionades	17
6.- Termini d'execució	18

1.-Antecedents

1.1.-Justificació

La present memòria es presenta per plantejar, amidar i pressupostar les diferents actuacions forestals que es pretenen efectuar en el marc del projecte PREPAST, del qual es soci col·laborador l'ajuntament d'Àger. Les zones proposades afecten les àrees estratègiques de manteniment PPP L1 i L6 que estan incloses en els instruments d'ordenació CUP 24 Montsec, CUP 21-A les Aspres.

El projecte PREPAST (prepast.org) que compta amb el suport de la Fundació Biodiversidad del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), finançat per la Unió Europea – Next GenerationEU, neix arrel de la disminució de les activitats ramaderes i el conseqüent abandonament de la vida rural contribuint a una homogeneïtzació del paisatge, que principalment, es tradueix amb un augment de la massa forestal i per tant una pèrdua de biodiversitat i increment del risc de grans incendis forestals que afecten principalment a les localitats veïnes d'aquestes àrees.

Per tal d'explorar la possibilitat de gestionar aquest risc d'incendi forestal i dur una millor gestió de la biodiversitat, especialment en àrees de protecció natural com són les zones PEIN, xarxa natura 2000 i en punts estratègics de gestió (PEGs) es pretén la realització de gestió d'aquesta massa forestal mitjançant la ramaderia extensiva en diferents àrees relacionades amb el PEIN del Montsec. En el cas del Municipi d'Àger, s'han seleccionat dues àrees d'actuació silvícoles per deixar les zones preparades per a l'entrada dels ramats. Les àrees seleccionades, a més, compten amb interès de part de ramaders locals per a ser pasturades, i així realitzar un manteniment més econòmic sostenible de les mateixes.

1.2.-Actuacions prèvies

Les àrees incloses a la present memòria foren incloses als plans d'ordenació forestal dels monts d'utilitat pública CUP 24 Montsec i CUP 21-A les Aspres.

Aquest plans d'ordenació defineixen els diferents criteris per assegurar una gestió sostenibles dels terrenys forestals. Aquets criteris les defineixen les actuacions a dur a terme amb l'objectiu de assolir el màxim d'utilitats possibles garantint la persistència i estabilitat de les diferents actuacions a realitzar al llarg del temps. Aquesta planificació té en compte les diferents figures de protecció superiors així com el estat actual de les masses forestals i el seu potencial respecte les diferents demandes existents.

1.2.1.-Les Aspres

L'actuació prevista en el projecte d'ordenació forestal de la forest Aspres pretén fer una millora de massa present als rodals A3e, A4c i A5c i així donar continuïtat a les actuacions realitzades al 2018 dins l'àrea estratègica de Vilamajor en la qual es va dur una reducció de la carrega de combustible que es podria trobar un incendi topogràfic de sud que pugues aprofitar el barranc de les Carranques i a la capçalera del qual es troba la urbanització de Fontdepou. D'aquesta manera, a més de la protecció a la zona del barranc, es protegiria també tota la part baixa del flanc sud de les Aspres.

Posteriorment a l'actuació es preveu la introducció d'un ramat d'oví local que mantingui de forma total o parcial les hectàrees sobre les quals es realitzarà l'actuació

1.2.2.-Portell

L'actuació prevista al Portell pretén fer una reducció del volum de pins presents als rodals C4a i C4b inclosos en una àrea estratègica de prevenció d'incendis forestals. Es tracta d'una zona d'alta densitat de replantació de pins pròxima a la carretera del Montsec i la pista forestal del Barranc del Portell. El fet de trobar-se dins un barranc fa que sigui una zona crítica per a la propagació d'incendis forestals. El fet de trobar-se pròxim a una carretera fa que sigui una zona crucial a la zona per generar una punt on obtenir una oportunitat d'extinció dels incendis forestals.

2.- Objecte del projecte

Les actuacions s'inclouen al terme municipal d'Àger, a les forest d'utilitat pública Montsec i Les Aspres. L'objectiu és adequar aquests rodals per tal que siguin adients per a la silvopastura estratègica en un marc de protecció davant els incendis forestals. Aquestes actuacions estan previstes dins el projecte PREPAST(prepast.org).

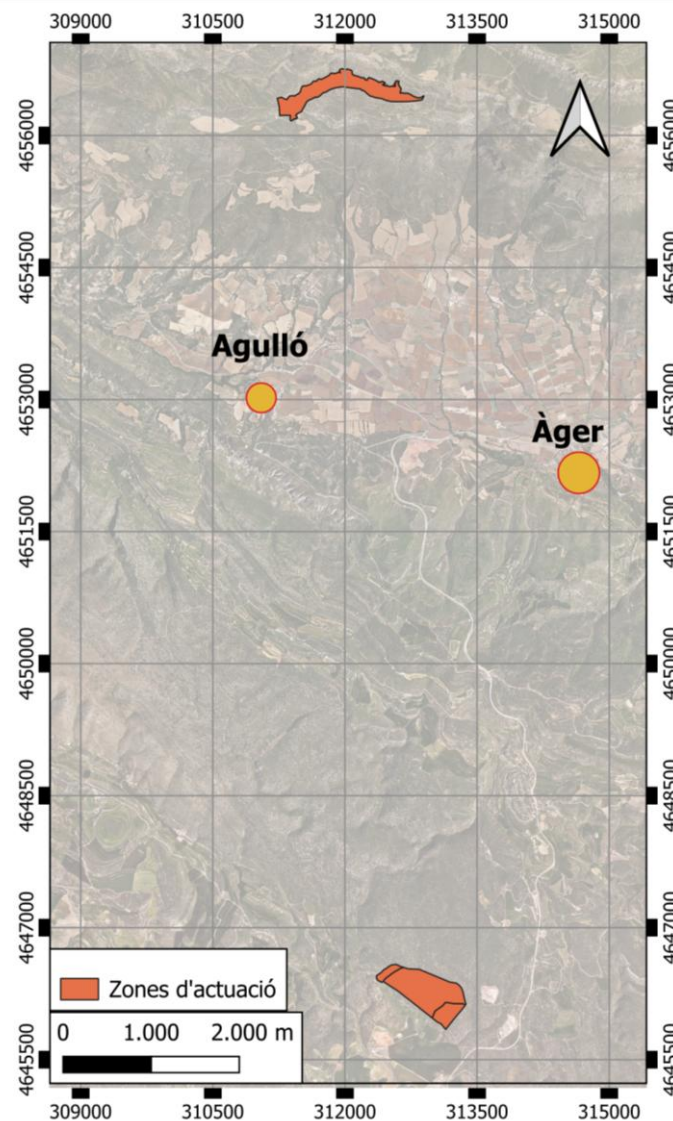

Figura 1.- Mapa d'ubicació de les zones proposades. El barranc del Portell al nord i la zona de les Aspres al sud.

2.1.-Situació i accesos

2.1.2-les Aspres

La zona d'actuació de les Aspres es troba al nord del nucli urbà de Vilamajor i dona continuïtat i connecta amb els tractaments forestals realitzats a l'AE de Vilamajor (barranc de les Carranques i barranc de la Badina), obra promoguda anys enrere per la Secció de Boscos i Gestió del Medi del DARP. L'accés a la zona s'ha de realitzar a través d'una pista perimetral de servei de la Masia de Gai, també coneguda com a Masia Josepet. Aquest vial és utilitzat per l'explotació ramadera de la pròpia masia. Les coordenades són: 312266, 4645647.

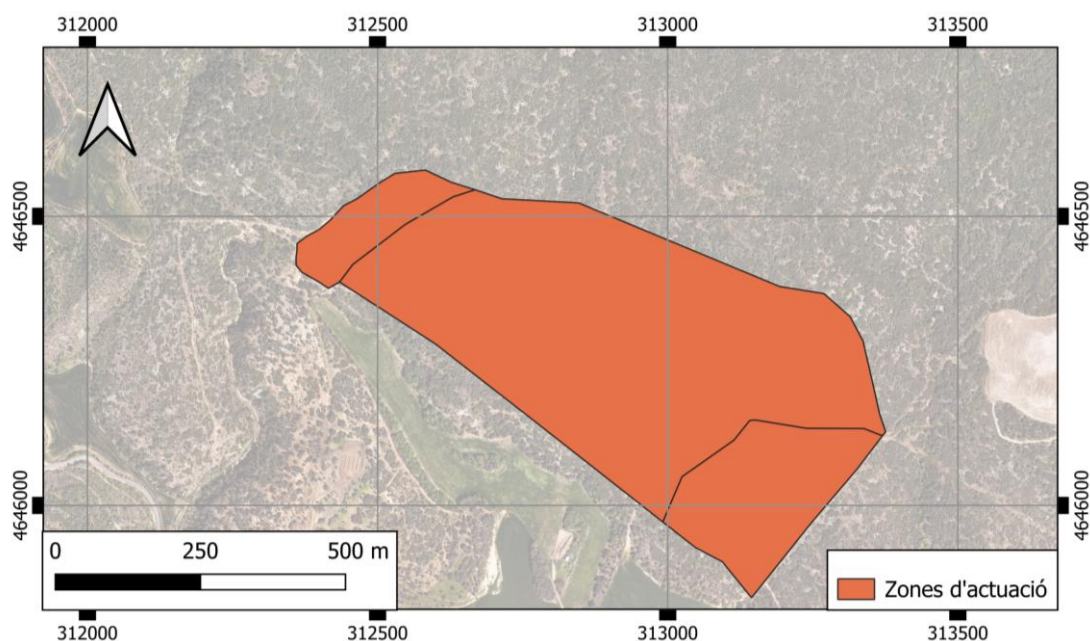

Figura 2.- Mapa d'ubicació de la zona d'actuació de les Aspres.

2.1.2.- El Portell

La zona d'actuació del barranc del Portell es troba a la forest d'utilitat pública CUP L-24 Montsec. En una modificació recent del IOF aquesta zona s'ha rerodaltitzat adaptant-la a l'àrea estratègica del mateix nom. Aquesta zona es caracteritza per la seva alta densitat de plantació de pins que al estar ubicada en el barranc es converteix en una zona crítica per els incendis forestals. Els accessos a la mateixa es poden fer a través de dos punts, un accés sud a través del camí del Portell de Claramunt que surt des de la carretera del Montsec (311449, 4656293) i un segon punt d'accés des de el nord a la mateixa carretera a través de la pista del Montsec de Badia (312653, 4656715).

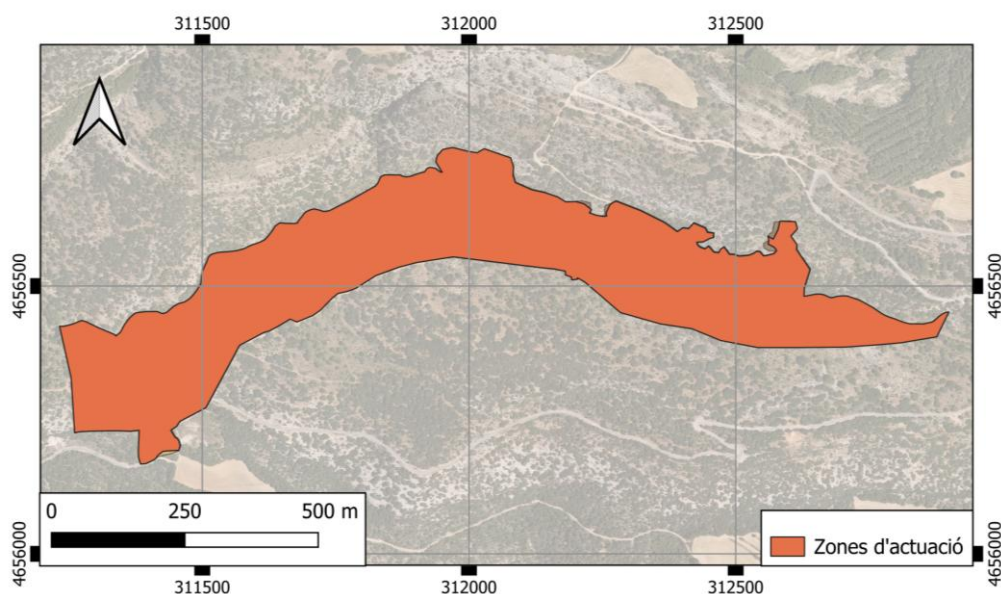

Figura 3.- Mapa d'ubicació de la zona d'actuació del Portell.

2.2.-Finalitats perseguides

Aquesta memòria persegueix els següents objectius:

- Contribuir en generar i mantenir espais estratègics per la gestió forestal contra incendis forestals
- Crear espai forestals disponibles com a incentiu per a la pastura prescrita com a model de gestió forestal sostenible

Les actuacions a realitzar en les àrees proposades son:

Zona	Acció	Superfície objecte d'actuació	Superfície rodals
Les Aspres	Obertura de carrers amb esbrossada de matoll i poda en zones de mitjana densitat amb tractor forestal equipat amb desbrossadora de martells	3,162 ha	35,91 ha
El Portell	Aclarida d'arbrat amb densitat normal. Inclou poda fins a 2 metres d'alçada, estassada del sotabosc i trituració del branca. Retirada dels arbres sencers per al seu aprofitament per serra o biomassa.	8,631 ha	27,89 ha
	Selecció i poda baixa de tanys carrascar densitat normal. Desbrancat i retirada dels peus tallats per al seu aprofitament per llenyes. Trituració del branca.	7,636 ha	

	Selecció i poda baixa de tanys carrascar densitat baixa. Desbrancat i retirada dels peus tallats per al seu aprofitament per llenyes. Trituració del brancatge.	5,969 ha	
--	---	----------	--

2.3.- Titularitat des terrenys

Els terrenys sobre els que es pretén actuar son de titularitat publica o be l'Ajuntament d'Ager.

Zona	Parcel·la cadastral	Titular
Les Aspres	25002A006002090000AK	Ajuntament d'Ager
Portell	25002A004000790000AU	Ajuntament d'Ager
	25002A004000780000AZ	Ajuntament d'Ager
	25002A004000390000AI	Ajuntament d'Ager
	25002A004000840000AW	Ajuntament d'Ager
	25002A004000580000AP	Ajuntament d'Ager
	25002A004000760000AE	Ajuntament d'Ager
	25002A004000750000AJ	Ajuntament d'Ager
	25002A004000770000AS	Ajuntament d'Ager

3.- Definició del projecte

3.1.- Descripció dels treballs

Els treballs seleccionats tenen la finalitat d'aclarir l'arbrat per tal d'adaptar aquestes àrees a les finalitats de silvopastura prescrita en un marc de protecció davant incendis forestals.

Aquestes actuacions es defineixen en base la catalogació d'aquestes zones en les diferents figures de protecció del medi, juntament amb les àrees estratègiques de protecció davant incendis forestals i l'interès dels ramaders locals per al posterior manteniment de les mateixes.

Per a que les àrees definides siguin funcionals per a la pastura, cal actuar sobre l'estrat arbori i, en menor mesura, també l'arbustiu, per tal d'establir boscos mes oberts que trenquin les continuïtat horitzontal i vertical del combustible i alhora afavorir l'estrat arbustiu i la millor de les pastures.

En el següent link es pot consultar la cartografia amb els diferents polígons, els seus amidaments i les actuacions a realitzar, així com els punts on fer acopi de material i fusta a transportar:

https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1OaKI-B1viBdvT_aauh5uOLXwWdLRmk&usp=sharing

3.1.1.- Portell

Els treballs a la zona del Portell preveuen tres tipus d'accions diferents que es descriuen segons les següents partides (Figura 4)

- P1 - Aclarida de millora en actuacions al medi natural d'arbrat amb densitat normal del rodal C4a i C4b. Inclou poda fins a 2,0 metres d'alçada així com estassada del sotabosc i trituració del brancatge.

En aquesta tala es s'assolirà una densitat d'un peu cada 3 o 3,5 metres lineals, és a dir, un peu cada 15/20 m², assolint una densitat final aproximada de 900 peus per hectàrea, el que suposa una retirada aproximada de 1700 peus/ha aproximadament. Un cop realitzada la tala, es procedirà a la retirada dels arbres sencers per al seu aprofitament per serra o biomassa.

Per assolir la densitat desitjada es prioritza la retirada de *Pinus sylvestris* prioritzant l'eliminació dels peus més tortuosos, malalts o amb poc vigor i es reservaran aquells que presentin més alçada i amb el més gran desenvolupament i alçada de la capçada viva. Aquesta actuació pretén augmentar la proporció de pinassa, carrascars i roures, enfront el *Pinus sylvestris*, que és l'espècie dominant a la zona.

Figura 4.- Zones de pinassa de la partida P1 a l'àrea del Portell.

- P2 – Aquesta partida afecta als rodals C4a i C4b. La zona es caracteritza per ser la zona d'alzinars - carrascars. L'actuació a realitzar en aquest punt consisteix en la selecció i la poda baixa de tanys o rebrots de carrascar amb densitat normal. Es seleccionaran els tanys més rectes i amb bona capçada, deixant-ne entre 2 i 5 per soca. També es preveu el desbrancat, el trossejat i la retirada dels peus tallats per al seu aprofitament per a llenyes. S'inclou també la trituració del brancatge i les restes vegetals generades fins a una longitud màxima de 50 cm de forma que quedin esteses al sòl. Es respectarà, en la mesura que sigui possible, el sotabosc i s'afavorirà la creació de petits rodals d'alzinar i carrascars madurs.

Figura 5.- Zones d'alta densitat de Carrascars de la Partida P2.

- P3.-Afecta al rodal C4a i correspon a una zona rocosa en gran part caracteritzat vegetació arbustiva i de matoll i, en menor mesura, arbrada esclarissada corresponent a clapes o mates de carrascar disperses. L'actuació a realitzar en aquestes zones es la selecció i poda baixa de tanys carrascar densitat baixa. Es seleccionaran els tanys més rectes i amb bona capçada, deixant-ne entre 2 i 5 per soca. També es preveu el desbrancat, el trossejat i la retirada dels peus tallats per al seu aprofitament per a llenyes. S'inclou també la trituració del brancatge i les restes vegetals generades fins a una longitud màxima de 50 cm. Es respectarà, en la mesura que sigui possible, el sotabosc i s'afavorirà la creació de petits rodals d'alzinar i carrascars madurs. Es respectarà, en la mesura que sigui possible, el sotabosc.

Figura 6.- Zones de matollar i carrascars de densitat baixa de la partida P3.

D'acord a la normativa vigent en matèria de prevenció d'incendis, en els camins existents, les restes vegetals han d'estar trossejades o retirades un mínim de 20 metres a banda i banda dels vials. Les actuacions a cada tram, s'ajustaran segons la partida corresponent a la qual afecten segons la cartografia.

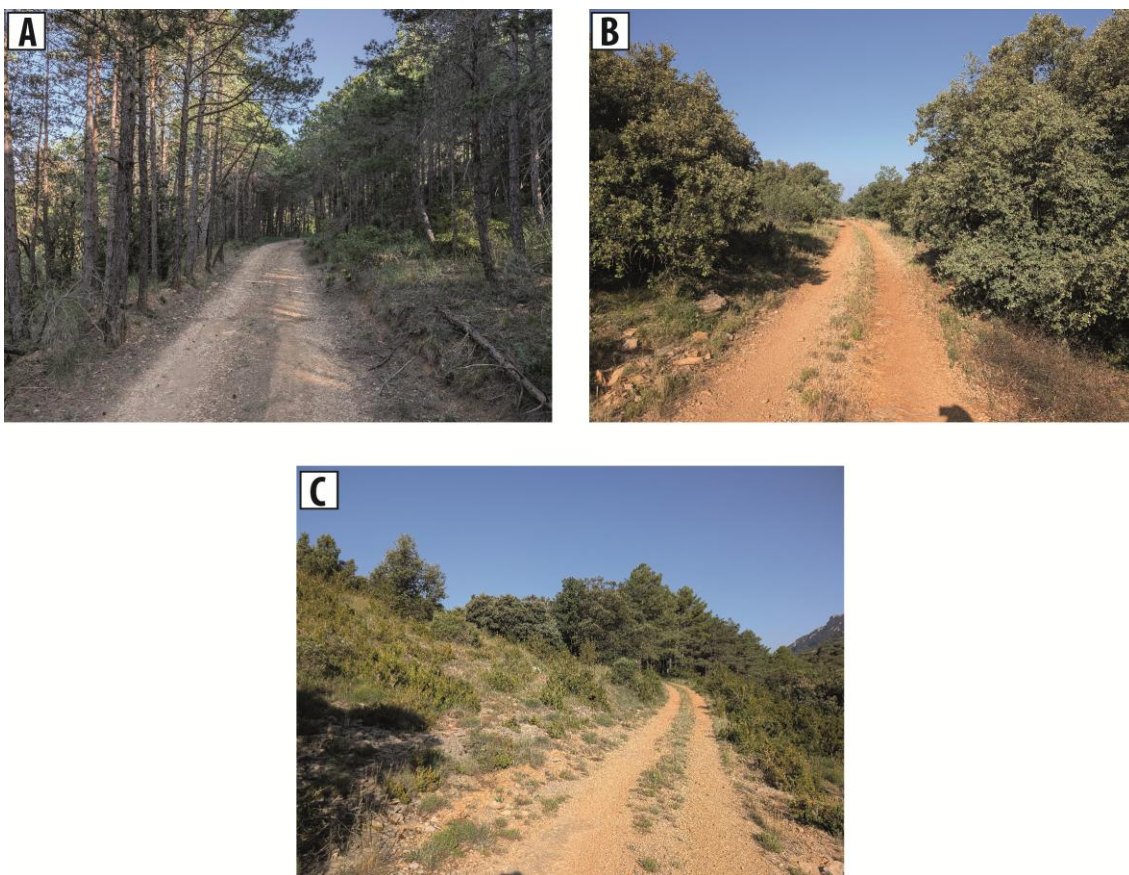

Figura 7.- Marges dels camins sobre els quals s'efectuaran les actuacions en funció de la partida afectada, P1 (A), P2 (B), P3 (C).

També es preveu respectar una franja de 15 metres a banda i banda de l'eix del Barranc del Portell sense efecte de les actuacions per tal de no alterar la dinàmica natural dels processos d'erosió i transport d'aquest curs d'aigua.

La fusta i la llenya obtinguda de l'aprofitament forestal quedarà a disposició de l'adjudicatari dels treballs recollits en el present projecte.

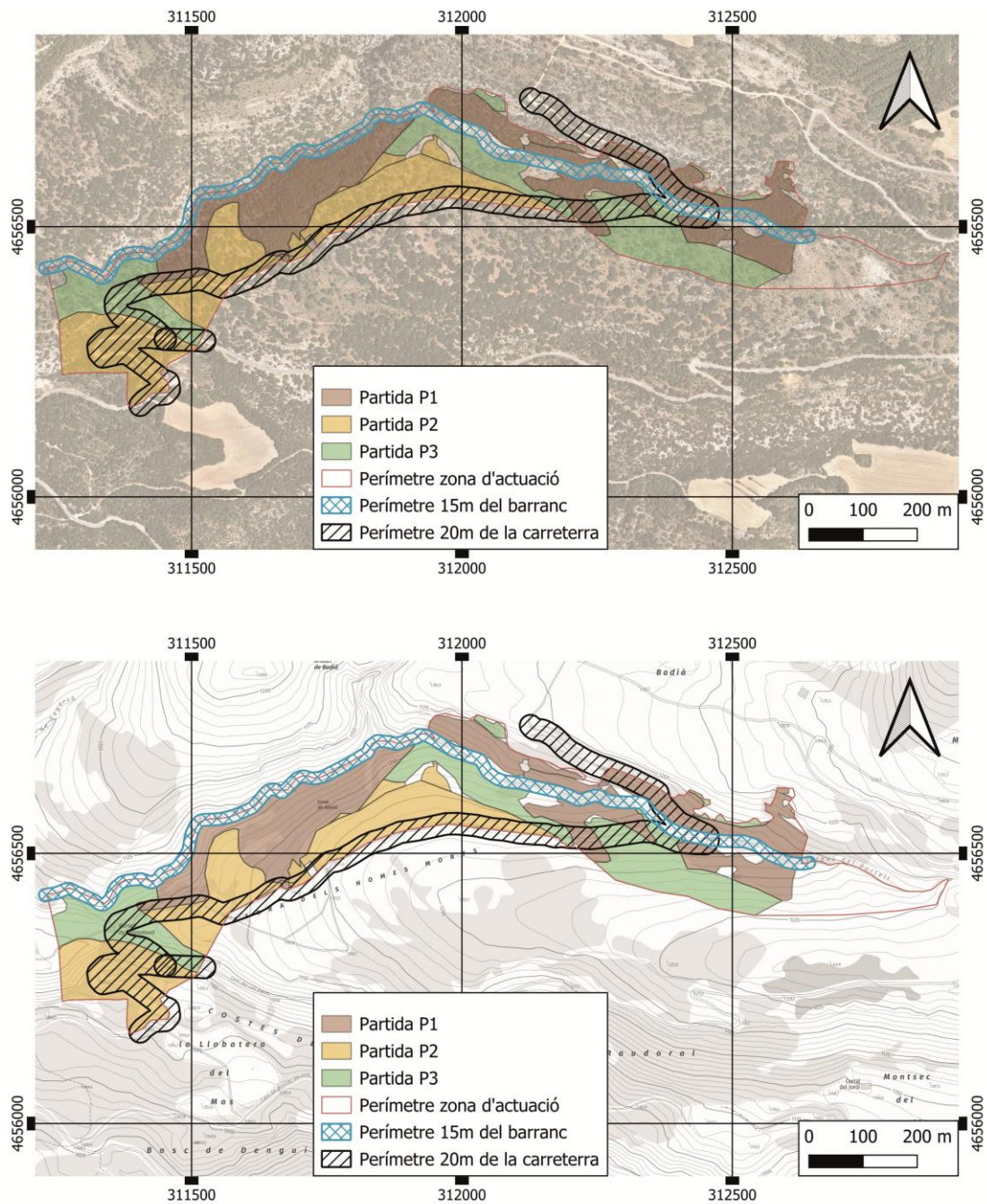

Figura 8.- Distribució de les diferents partides a desenvolupar a la zona d'actuació del Portell.

3.1.2.- Les Aspres

Correspon als rodals A5c, A4c i A3e de la forest patrimonial Les Aspres amb una formació vegetal corresponent a matollar de garric amb alzines carrasques disperses i de port baix. En aquests 3 rodals es preveu una desbrossada parcial. És a dir, es planifica l'obertura de carrers a partir de l'esbrossada del matoll amb densitat alta amb l'ajut d'un tractor forestal equipat amb desbrossadora forestal de martells el qual obrirà uns carrers seguint els traçats detallats en el mapa adjunt.

Els carrers hauran de tenir 4 metres d'amplada de manera que es faciliti la posterior entrada tant del ramat com d'un tractor amb remolc per a la possible instal·lació de tancats perimetrals parcials que limitin les zones de pastura o la instal·lació de menjadores o abeuradors per al bestiar.

La xarxa de carrers correspon a un traçat perimetral envoltant tot el límit exterior de l'àrea d'actuació així com un conjunt de carrers que obeeixen el recorregut paral·lel a les corbes de nivell. També s'inclou l'obertura de quatre carrers perpendiculars a la pendent per sectoritzar la zona en espais més petits i fàcilment gestionables per un ramat. En qualsevol cas, el pendent longitudinal dels carrers on es preveu actuar és baix per sota el 25% cosa que permet la seva mecanització.

En el disseny de la distribució de carrers s'ha respectat el màxim nombre d'alzines possible si bé es compta amb una partida per a la poda i la tala manual d'alguns individus que no es troben en bon estat o bé que entorpeixin els carrers esmentats.

També s'inclou una partida per la reparació de possibles desperfectes en la tanca perimetral existent al límit sud de la zona d'actuació.

La suma total dels carrers és de 7.837 metres lineals amb una amplada de 4 metres, cosa que significa una superfície total d'actuació de desbrossada mecanitzada de 3,162 hectàrees.

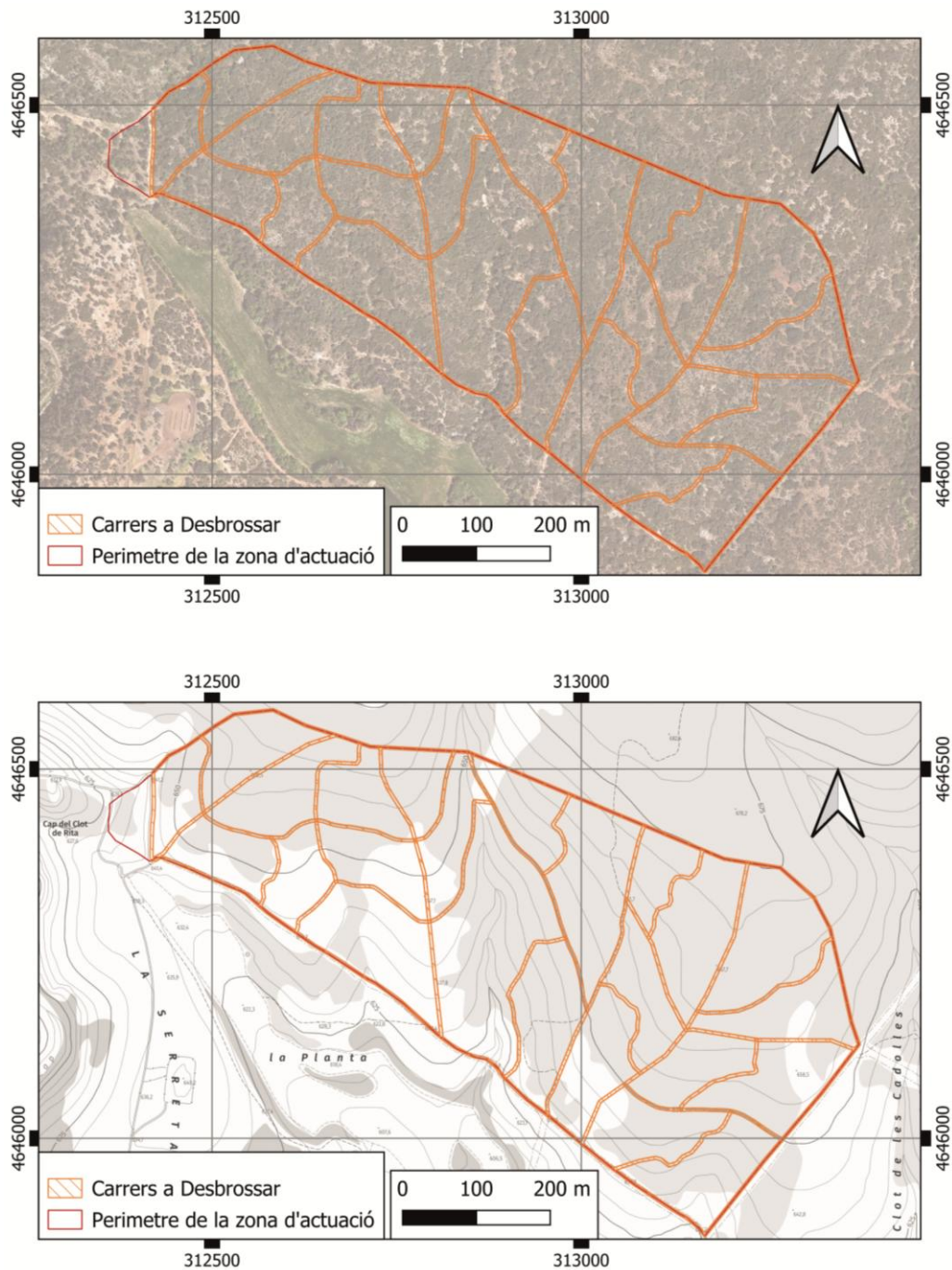

Figura 9- Distribució dels Carrers a desbrossar en l'actuació de les Aspres

Es pot consultar a cartografia digital amb la informació necessària per a dur a terme les diferents actuacions, a través del següent enllaç on s'inclouen els punts on fer acopi de la biomassa en la zona d'actuació del Portell.

3.2.- Seguiment, control de la seguretat i salut de l'obra

El seguiment es dura per mitja de la contractació d'un enginyer forestal que efectuarà les labors de cap d'obra, i que assumirà la labor de control de les actuacions i normatives establertes així com la vetlla i comunicació a les autoritats pertinents de la possible aparició d'exemplars d'espècies vegetals protegides.

3.3.- Procediment

No s'aprecia cap complexitat en l'actuació mes enllà de la selecció d'aquells espècimens que cal preservar i no poden ser eliminats. Aquesta selecció i marcatge es dura a terme per mitjà del director de l'obra.

4.- Condicionants econòmics

El límit pressupostari inclòs en aquesta acció del projecte PREPAST és de 50.671,43 € IVA inclòs .

5.- Justificació de les àrees seleccionades

Per donar resposta a les necessitats d'actuació del projecte PREPAST, on es proposa l'ús de ramaderia extensiva per la gestió forestal amb criteris ecosistèmics, s'han creuat dades de zones amb interès ramader així com zones forestals especialment sensibles i de especial importància en la gestió contra incendis forestals.

Per aquesta raó les àrees seleccionades formen part d'espais amb interès natural que presenten condicions crítiques en cas d'incendi forestal i que presenten interès per ramaders que actualment pasturen en el territori per un cop preparats els terrenys i puguin entrar amb els ramats per tal de realitzar el seu manteniment.

6.- Termini d'execució

El termini d'execució és de 2 mesos a comptar a partir de l'adjudicació definitiva dels treballs, transcorregut el qual, es procedirà a la seva recepció. En qualsevol cas, els treballs estaran executats abans del 19 de desembre de 2025.

El redactor,

L'enginyer de Forests,

Salvador Boya Duocastella

Tècnic PREPAST

Ajuntament d'Ager

Eduard Porta Josa

Col·legiat núm. 4.047

Enginyeria Quercus, SLU